

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/5014,Obchody-65-rocznicy-Oblawy-Augustowskiej-Augustow-Giby-1718-lipca-2010.html>
06.03.2026, 12:56

Obchody 65. rocznicy Obławy Augustowskiej – Augustów, Giby, 17-18 lipca 2010

17.07.2010



Tegoroczne uroczystości upamiętniające największą powojenną zbrodnię sowiecką popełnioną na Polakach miały szczególnie uroczysty charakter. 17 lipca w sali konferencyjnej hotelu „Warszawa” w Augustowie odbyła się promocja trzech publikacji wydanych specjalnie z tej okazji przez białostocki oddział Instytutu Pamięci Narodowej: wyboru źródeł „Obława augustowska, lipiec 1945 r.” pod redakcją Jana Jerzego Milewskiego i Anny Pyżewskiej, książki autorstwa Alicji Maciejowskiej „Przerwane życiorysy. Obława augustowska”, zawierającej życiorysy 490 osób zaginionych w obławie, a także multimedialnego wydawnictwa edukacyjnego pt. „Obława augustowska – lipiec 1945 r.” pod redakcją dr. Ewy Rogalewskiej. Promocja, w której wzięli udział autorzy, zgromadziła liczne grono członków rodzin osób zaginionych w obławie. Wywiązała się długa i momentami burzliwa dyskusja, koncentrująca się wokół możliwości wyjaśnienia losu ofiar sowieckiego mordy.

Ostatnim punktem spotkania była prezentacja projektu edukacyjnego uczniów szkół powiatu augustowskiego „Gdy nie ma grobów, ocalmy pamięć”, w ramach którego zbierali oni informacje na temat obławy. Jednym z partnerów projektu był białostocki oddział IPN. Na zakończenie prezentacji prezes IPN dr Franciszek Gryciuk przekazał na ręce kierującej projektem Danuty Kaszlej kilkadziesiąt najnowszych wydawnictw Instytutu, które trafią do szkół zaangażowanych w tę inicjatywę.

Tego samego dnia wieczorem w Gibach, przy symbolicznym grobie ofiar obławy, odbyło się nocne czuwanie młodzieży oazowej z Sejn i okolic. Młodzież pod kierunkiem ks. dziekana Zbigniewa Bzdaka oraz nauczycieli przygotowała pełen emocji, wzruszający program poetycko-muzyczny. W programie wzięli także udział harcerze, którzy przybyli na specjalny zlot zorganizowany przez białostocką chorągiew ZHP i zaprezentowali wiązkę patriotycznych pieśni. Gościem spotkania był biskup ełcki ks. Jerzy Mazur.

W niedzielę 18 lipca na gibiańskim wzgórzu biskup Mazur odprawił uroczystą mszę świętą. Homilie wygłosił sufragan ełcki bp. Romuald Kamiński. Po mszy głos zabrał emerytowany biskup łomżyński Tadeusz Zawistowski, który jako dziecko w okolicach Sztabina dostarczał żywność

aresztowanym w obławie.

Po mszy świętej rozpoczęła się świecka część uroczystości, podczas której głos zabrał prezes IPN dr Franciszek Gryciuk. Stwierdził m.in.: „Spotkaliśmy się dziś, żeby uczcić pamięć owych 600 osób, które w walce o pełną suwerenność naszego kraju zapłaciły cenę najwyższą, cenę własnego życia. Ale szacunek, cześć i hołd należy się również tutejszym mieszkańcom. Bo obława augustowska i ta największa zbrodnia komunistyczna na ziemiach polskich odbyła się tutaj również dlatego, że to społeczeństwo było oddane idei niepodległości, że było jak najlepiej zorganizowane. W czasie operacji „Burza” było tu ponad 5 tys. żołnierzy AK. Żadne oddziały partyzanckie nie mogły działać bez zaplecza. Ktoś musiał ich wyżywić, przechować. Tutejsi mieszkańcy nie tylko w mundurze i z bronią w rękach myśleli o wolnej i niepodległej Polsce, ale także wspierając na co dzień żołnierzy AK, WiN. Właśnie za to ponieśli też tragiczne konsekwencje”.

Reprezentująca na uroczystościach rząd RP i premiera minister szkolnictwa wyższego i nauki prof. Barbara Kudrycka stwierdziła m.in.: „To, że dziś mówimy dużo o przeszłości, o grobach, nikogo nie dziwi. Jeśli zginęło tak wiele osób w tak niewyjaśnionych okolicznościach, a także nie wiemy, gdzie są ich groby, to jest to jedna z kart przeszłości, która musi być wyjaśniona. Tylko jaka polityka może służyć wyjaśnieniu tej sprawy? Tragedia smoleńska, która złamała serca wszystkim Polakom, otworzyła też serca wielu Rosjan. Ten fakt może stać się etapem, w którym uda się doprowadzić do bliższej współpracy między naszymi narodami w celu wyjaśnienia tych trudnych faktów ze wspólnej historii”.

Po oficjalnych przemówieniach odbył się apel poległych oraz oddano salwę honorową.

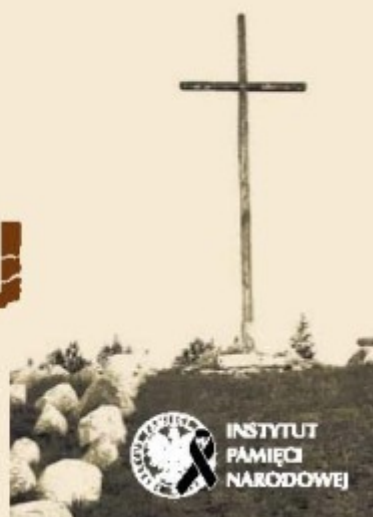
W organizację tegorocznych uroczystości włączyło się wiele instytucji, przede wszystkim samorządy lokalne Sejn, Augustowa, Gib. Obchody odbywały się pod honorowym patronatem śp. Lecha Kaczyńskiego, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Jego Ekscelencji Księdza Arcybiskupa Józefa Kowalczyka, Prymasa Polski. W skład Komitetu Honorowego obchodów weszli: J.E. Abp Józef Michalik, Metropolita Przemyśki, Przewodniczący Komisji Episkopatu Polski J.E. Abp Sławoj Leszek Głódź, Metropolita Gdański J.E. Kard. Henryk Gulbinowicz J.E. Abp Wojciech Ziemia, Metropolita Warmiński J.E. Abp Edward Ozorowski, Metropolita Białostocki J.E. Bp Jerzy Mazur, Biskup Ełcki Śp. Janusz Kurtyka, prezes Instytutu Pamięci Narodowej Śp. Andrzej Przewoźnik, Sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa Hm Małgorzata Sinica, Naczelnik Związku Harcerstwa Polskiego Gen. bryg. Piotr Błazeusz, dowódca 15. Giżyckiej Brygady Zmechanizowanej im. Zawiszy Czarnego Pan Maciej Żywno, wojewoda podlaski Pan Jarosław Dworzański, marszałek województwa Podlaskiego

Patronat medialny nad uroczystościami objął kanał TVP Historia.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

65. ROCZNICA OBŁAWY AUGUSTOWSKIEJ

lipiec 1945 – lipiec 2010



65. ROCZNICA OBŁAWY AUGUSTOWSKIEJ

lipiec 1945 – lipiec 2010





Autorzy książek o obławie augustowskiej w czasie spotkania z rodzinami ofiar obławy



Red. Alicja Maciejowska i dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku prof. Cezary Kukło